GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 180 | Włocławek, sobota/niedziela 10/11 sierpnia 1946 roku. | Cena 3 złote

Polska i Czechosłowacja za przedłużeniem działalności w 1947 r.

GENEWA (SAP). Szósta sesja Rady UNRRA poświęcona była przemówieniom przedstawicieli krajów, które korzystały z pomocy UNRRA.

Zarówno przedstawiciel Czech, jak i przedstawiciel Polski uważali, że należy kontynuować pomoc UNRRA w tej, czy innej formie, gdyż tej pomocy kraje ich, dotknięte wojną, zawdzięczają w dużej mierze możność podźwignięcia się.

Delegat Polski podkreśla, że jeśliby Polska była pozbawiona pomocy w 1947 r., to byłby to słaby punkt w gospodarce nietylko polskiej, ale i światowej, a pomoc wpłynęłaby na równowagę ekonomiczną świata, która jest wciąż bardzo niepewna.

Problem palestyński w nowej fazie

Ujawniony ostatnio plan stworzenia z Palestyny państwa federacyjnego spotkał się od razu ze sprzeciwem zarówno ze strony żydowskiej, jak i arabskiej, a co dziwniejsze, również ze strony prezydenta Trumana. Motywy sprzeciwu arabskiego i żydowskiego są znane. Żadna ze stron nie życzy sobie federacji, ponieważ prowadzi ona do dalszego podziału i tak małego kraju, okrojonego już przez oderwanie Transjordanii, która od zarania dziejów była częścią Palestyny. Jeśli oderwanie to zostało dokonane przy podziale ziem arabskich po ich uwolnieniu z pod panowania tureckiego, to właśnie dlatego, aby Transjordania, czysto arabska, służyć mogła rozwojowi życia arabskiego, zaś właściwa Palestyna miała stanowić siedzibę narodową żydowską w myśl deklaracji rządu brytyjskiego z r. 1917, znanej pod nazwą deklaracji Balfoura.

Mało znanym jest naogół fakt, że podczas trwania konferencji pokojowej po poprzedniej wojnie zawarty został w Paryżu między ówczesnym faktycznym przywódcą świata arabskiego — królem Feisalem, dziedzicem Hedżasu i półwyspu arabskiego, a d-rem Chaimem Weizmanem, przywódcą światowego ruchu sjonistycznego układ, mocą którego Feisal przyznał Żydom prawo nieograniczonej imigracji do Palestyny.

Po wojnie zaszły jednak w świecie arabskim duże zmiany. W głębi pustyni arabskiej powstał bunt koczowniczych plemion wahabickich, stróżów najczystszej nauki Mahometa. Na ich czele stał dzielny Szeik Ibn Saud, którego przodkowie pozbawieni zostali dziedzictwa przez panującą w Hedżasie dynastię Haszemicką. Jak wicher pustynny przebiegali wojownicy wahabiccy pustynię, zagarniając jedną bazę po drugiej, wpadli do Hedżasu i opanowawszy święte miasta, Mekkę i Medynę, podbili kraj i przepędzili Haszemitów. Feisal przestał być dziedzicem świętych miast, a tym samym przestał być przywódcą świata arabskiego. Po jego śmierci umowa jego z drem Weizmanem poszła wogóle w zapomnienie.

Głos w świecie arabskim zyskali nacjonaliści, którzy protestowali stale przeciw napływowi Żydów do Palestyny słowem i z bronią w ręku. Przywódcą Arabów palestyńskich stał się Wielki Mufti Jerozolimy, członek potężnego rodu Husseinich, właściwy wódz wszystkich powstań arabskich, zwłaszcza najdłuższego i najbardziej krwawego ostatniego, trwającego od r. 1936 do 1939. Ten ostatni zbrojny zryw zakończył się wreszcie sukcesem Arabów, którzy na konferencji okrągłego stołu w Londynie w maju 1939 r. wymusili na rządzie brytyjskim wydanie Białej Księgi, wstrzymującej właściwie wszelką dalszą imigrację Żydów po wyczerpaniu końcowej normy w wysokości 75.000

W czasie dwudziestolecia mandatu brytyjskiego nad Palestyną między jedną wojną, a drugą rząd brytyjski przysyłał co raz do kraju komisje ankietowe celem zyskania na miejscu jasnego obrazu sytuacji i szukał sposobów rozwiązania trudnego zagadnienia, aby umożliwić dwom zwaśnionym narodom semickim współżycie w jednym kraju.

I oto jedna z takich komisyj, komisja Pesla, wysunęła po raz pierwszy projekt ponownego podziału kraju w r. 1938, zalecając przeprowadzenie linii granicznej, pozostawiającej możliwie najmniej Arabów po stronie żydowskiej, ale dającej Żydom w zamian możliwość nieograniczonego osiedlania się we własnej części.

Już wówczas projekt ten spotkał się z bezwzględnym sprzeciwem ze strony obu narodów, z których każdy chciał mieć cały kraj dla siebie. Co więcej w ostatnich latach Żydzi głosili coraz uporczywiej konieczność stworzenia z Palestyny państwa żydowskiego, będącego częścią Commonwealthu brytyjskiego, przyczym Arabowie otrzymaliby wszelkie gwarancje mniejszościowe.

Oczywiście w Londynie nie brano tych głosów poważnie.

Mimo sprzeciwu obu zainteresowanych narodów podział Palestyny wydaje się być jedynym racjonalnym rozwiązaniem trudnego zagadnienia, bez którego współżycie obu skłóconych narodów będzie niemożliwe. Ponieważ rząd mandatowy wprowadził pod naciskiem Arabów ograniczenia kolonizacyjne dla Żydów w pewnych częściach kraju i dysponując wielkimi obszarami ziemi odziedziczonymi po rządzie tureckim nie przydziela ich Żydom, Żydzi będą mogli przez podział zyskać przynajmniej nieograniczone prawo imigracji i osiedlenia w przyznanej im części Palestyny.

Nie należy się obawiać, że okrojony kraj nie będzie mógł pomieścić całej imigracji żydowskiej. Na imigrację z Ameryki i z Unii Południowo-Afrykańskiej nie ma co liczyć. Pozostaje właściwie tylko imigracja europejska, po tragedii Żydów europejskich nieliczna i mogąca znaleźć łatwo ujście nawet w okrojonej Palestynie, dzięki melioracjom i nowoczesnym metodom uprawy. Sama dolina Jordanu, należycie nawodniona, może pomieścić 4 miliony ludzi, jak to stwierdził znany specjalista amerykański w dziedzinie konserwacji gleby, dr. Lowdermilk.

Ostateczny podział Palestyny wywołałby jednocześnie konieczność pozostawienia Jerozolimy z okolicą pod zarządem międzynarodowym ze względu na święte miejsca (Betlejem, Nazaret itd.), drogie szczególnie światu chrześcijańskiemu. Projekt pozostawienia nadal okręgu Gazy pod mandatem brytyjskim nie wydaje się być koniecznym ze względów rzeczowych.

Być może jednak, że Anglia chce zatrzymać ten okręg na swe bazy wojskowe po wyjściu z Egiptu. Jest to bowiem okręg najbliższy Suezowi, którego Wielka Brytania nie może pozostawić bez obrony. Mandat brytyjski nad okręgiem Gazy nie przekreślił jednak możliwości kolonizacyjnych żydowskich również w tej części kraju, w której osadnictwo żydowskie jest w tej chwili nikłe.

Projekt podziału Palestyny będzie wymagał znacznych funduszów zarówno dla umożliwienia masowej imigracji Żydów z Europy, głównie z obozów w Niemczech, jak również dla zaspokojenia potrzeb życiowych Arabów, ścieśnionych w następstwie podziału na skurczonej powierzchni. Nie są to jednak trudności nie do pokonania za cenę uzyskania wreszcie spokoju na dymiącym od lat wulkanie palestyńskim.

Alexander Then.

Bewin wstrzymał wyjazd do Paryża

PARYŻ (SAP). Jak donoszą zdobrze poinformowanych źródeł angielskich Bevin odłożył swój przyjazd do Paryża do przyszłej środy.

Zakończenie debat nad procedurą głosowania i obecna działalność konferencji, która ma wysłuchać poglądu pięciu byłych państw nieprzyjacielskich pozwala Bevinowi, pozostać narazie w Londynie. W międzyczasie sir Alexander, obecnie przewodniczący delegacji angielskiej, jest w ciągłym kontakcie telefonicznym z Bevinem i informuje go o przebiegu konferencji.

Delegacja angielska rozpatruje sprawę przypuszczalnych swych przedstawicieli na komisjach konferencji, które pracować będą, nad 5-ma traktatami pokojowymi i nad sprawami zagadnień militarnych i ekonomicznych.

Koncentracja wojsk brytyjskich

JEROZOLIMA (Obsł. wł.). Żydowska agencja radiowa „Hagana" donosi o wielkiej koncentracji wojsk brytyjskich w pobliżu Haiffy. Port w Haiffie jest przeładowany nielegalnymi imigrantami żydowskimi.

Potwór z Buchenwaldu ujęty

DORTMUND (ZAP). Potwór z obozu w Buchenwaldzie Mueller, który swoje ofiary mordował rozbijając czaszki pałką, został w Dortmundzie poznany i ujęty. Do jego ofiar należał też kierownik partii komunistycznej Ernst Theellmann.

Chcą wracać do kraju

Premier E. Osóbka-Morawski otrzymał pismo następującej treści: „Zebrani na obchodzie narodowego święta Odrodzenia Polski w mieście Herne członkowie Związku Polaków przesyłają na ręce Obywatela Premiera z głębi polskich serc płynące życzenia dla Rządu Jedności Narodowej, wykonawcy Manifestu Lipcowego. Oby praca Rządu w myśl zasad Manifestu Lipcowego w okresie, dzielącym nas od następnego Święta Odrodzenia, utrwaliła jeszcze bardziej moc Państwa Polskiego na zewnątrz oraz słuszne prawa człowieka pracy wewnątrz.

Zapewniamy, że najgorętszym pragnieniem nas, Polaków w Westfalii Nadrenii, jest jak najszybszy powrót do Kraju i wzięcie udziału w wysiłkach i pracy Rządu Jedności Narodowej.

Prawo do dodatku rodzinnego
funkcjonariuszy państwowych

WARSZAWA (SAP). Ukazały się wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu, komu przysługuje prawo do dodatku rodzinnego.

Warunkiem podstawowym do przyznania dodatku rodzinnego jest fakt pozostawania członków rodziny na utrzymaniu funkcjonariusza państwowego.

Jeśli żona pracuje — stanowi to przeszkodę w uzyskaniu przez męża-funkcjonariusza państwowego dodatku rodzinnego na żonę.

Osobą pobierającą dodatek rodzinny może być zarówno mężczyzna, jak i kobieta, zatrudnieni w służbie państwowej.

Funkcjonariuszce państw. przysługuje dodatek rodzinny na dzieci, pozostające faktycznie na jej utrzymaniu, w przypadku gdy mąż nie pobiera ze Skarbu Państwa dodatku rodzinnego na te dzieci. Nie ma natomiast podstawy do przyznania dodatku rodzinnego funkcjonariuszce państwowej na męża.

Uczęszczanie dziecka do szkoły powszechnej, średniej lub wyższej uprawnia do przyznania dodatku rodzinnego na podstawie odpowiedniego zaświadczenia dyrekcji danej szkoły, przy czym w grę wchodzą zarówno szkoły państwowe i publiczne, jak i prywatne. Zaświadczenie dyrekcyj tych szkół będą również uwzględniane przy przyznawaniu dodatku, a w wypadkach wątpliwych—po zasięgnięciu opinii miarodajnych władz lokalnych.

Wiadomość
o zwłokach Mussoliniego

RZYM (PAP). Antonio Parozzi, członek bandy, która wykradła zwłoki Mussoliniego został niedawno aresztowany przez policję mediolańską. Parozzi zeznał, że zwłoki Mussoliniego zostały ukryte na wyspie Brieago na jeziorze Lugano w Szwajcarii. Włoskie władze, policyjne zamierzają uzgodnić natychmiast to oświadczenie z władzami szwajcarskimi.

Ponowne podjęcie repatriacji
niemców z Opolszczyzny

GŁĄBCZYCE (ZAP). Zawieszona w ciągu 6 dni akcja repatriacji Niemców ze Śląska Opolskiego została już wznowiona. W dn. 3 i 4 sierpnia odeszły z punktu zbiorowego w Głąbczycach kolejne transporty Niemców, liczące po 1.800 ludzi każdy. Transporty kierowane są na teren brytyjskiej strefy okupacyjnej Niemiec.

Usunięcie Niemców z terenu Ziem Odzyskanych ma najzupełniej zasadnicze znaczenie dla trwałego zespolenia tych ziem z resztą kraju. Dobrze się więc stało, że repatriacja Niemców została wznowiona. Warto przypomnieć, że z Opolszczyzny wysiedlono już 120 tys. Niemców, a do repatriowania pozostaje jeszcze około 60 tysięcy. A zatym dwie trzecie akcji mamy już za sobą. Oby jak najszybciej zakończyła się ona całkowicie.

Protest
perskiej prasy

TEHERAN (Obsł. wł.). Wszystkie gazety perskie umieściły protest przeciwko koncentracji wojsk brytyjskich w porcie Basra. Koncentracja ta jest uważana jako próba wywarcia nacisku na rząd perski, a jednocześnie służy pomocą dla reakcyjnych kół perskich w walce z demokratycznym rządem perskim.

Zuchwałość band leśnych w wojew. krakowskim

KRAKÓW (SAP). Banda „Błyskawica" wysłała do wsi Kenbocki specjalne zapotrzebowanie na dostarczenie: 100 kg słoniny, 100 kg fasoli, 60 kg grochu, 100 kg chleba, 100 m. płótna na bieliznę, 2 szt. bydła i 30 tys. zł. Wyżej wymienione produkty nakazano złożyć na polanie kamieniowej. Za niewykonanie powyższego banda zapowiedziała pociągnięcie do odpowiedzialności mieszkańców wsi. Władze zarządziły wszelkie kroki celem zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom wsi, na której „chłopcy z lasu" naznaczyli kontrybucję.

Krwawy napad
członków NSZ

ZAKOPANE (PAP). Dnia 4 bm. w godzinach wieczornych urządzono zbrojny napad na kolejkę terenowo-górską na Gubałówkę. Zaatakowany został przedział, w którym znajdowało się 4 oficerów Bezpieczeństwa. Wszyscy oni zostali zabici. Prócz wojskowych zginęły dwie osoby cywilne: motorowy i jeden pasażer.

Walka z szabrownictwem
na wybrzeżu

GDYNIA (Obsł wł.). W związku z rozpoczętą akcją walki z szabrownictwem na wybrzeżu Komisja Specjalna dokonała zamknięcia kilkudziesięciu mieszkań, zajętych fikcyjnie przez najróżnorodniejszego typu szabrowników.

Beveridge wierny niemcom

BERLIN (ZAP). Lord Beveridge, którego podróże po niemieckich miastach uniwersyteckich już zapowiadaliśmy, wygłosił przemówienie na temat odrodzenia gospodarczego Niemiec. Opowiedział się przeciw zniszczeniu niemieckiego przemysłu. Jest on przeciwnikiem nie tylko zwiększenia go ponad normę, przewidzianą w umowie poczdamskiej.

Omawiając stosunek narodu angielskiego do Niemców oświadczył, że stosunek ten nie jest wrogi, że mąci go tylko fakt, iż wielu Anglików nie może pojąć, jak tak wielu Niemców mogło popełnić tak wielkie zbrodnie.

Twarde żądania Arabów

KAIR (SAP). Liga Arabska otrzymała dziś zawiadomienie, że wszyscy ministrowie arabscy spraw zagranicznych, będą obecni na otwarciu konferencji 12 sierpnia w Aleksandrii.

Kraje arabskie zadecydowały poprowadzić wspólną politykę w sprawie palestyńskiej. Polityka da się zrealizować: 1) odrzucenie każdego projektu podziału i odmówienie brania udziału w naradach na ten temat; 2) odmowa uczestniczenia w konferencji okrągłego stołu — jeśli Żydzi będą zaproszeni; 3) zakaz całkowity imigracji żydowskiej i żądanie odesłania wszystkich Żydów, którzy przyjechali nielegalnie do Palestyny, do ich krajów macierzystych; 4) żądanie ogłoszenia niepodległości Palestyny arabskiej i zniesienie mandatu angielskiego.

Konferencja ministrów będzie miała na celu ustalenie programu wspólnego wszystkich krajów arabskich na konferencję okrągłego stołu. Jeśli warunki postawione przez Arabów będą zaakceptowane, ministrowie wykończą plan linii politycznej na wypadek jeśli problem palestyński zastanie oddany do rozstrzygnięcia ONZ.

Konferencja ministrów poweźmie też odpowiednie zarządzenia, które utrwalą pozycję Arabów w Palestynie, uniemożliwią sprzedaż ziemi i wzmocnią bojkot sjonistów.

W sprawie powrotu króla Grecji na tron

ATENY (Obsł. wł.). Urzędowo komunikują, że rząd Grecki zwrócił się z prośbą do państw zagranicznych o przysłanie swych obserwatorów na okres plebiscytu w sprawie powrotu na tron króla Grecji. Jak wiadomo plebiscyt ten odbędzie się w dniu 1 września r. b.

Polska sól
pójdzie do Skandynawii

WARSZAWA (Obsł. wł.). W ramach zawartych umów handlowych w najbliższym czasie rozpocznie się dostarczanie polskiej soli białej dla Finlandii i państw Skandynawskich.

Zamordowanie króla brylantów

HAMBURG (ZAP). Największy handlarz brylantów, zwany królem brylantów, Paul Berendt, został w Hamburgu zamordowany i obrabowany.

Echa bezczelnego napadu
rabunkowego

ŁÓDŹ (SAP). Przed czterema miesiącami Łódź została wstrząśnięta wyjątkowo zuchwałym napadem rabunkowym.

Dnia 18 kwietnia r. b. do Fabryki Wyrobów Jedwabnych Edward Baliacki zajechało auto, z którego wysiadł osobnik w mundurze porucznika W. P. i trzech cywilów z bronią w ręku. Sterroryzowali oni straż, wtargnęli do magazynu, związali dozorcę i wynieśli na samochód 12 i pół tysiąca metrów gotowego materiału jedwabnego i 517 kg. przędzy.

Napad musiał być z góry dokładnie przygotowany, gdyż jak się później okazało — telefon w fabryce był zawczasu uszkodzony. Rabusie znali dokładnie rozkład fabryki i byli dokładnie poinformowani, gdzie leżą cenniejsze materiały.

Po kilku dniach na wolnym rynku ukazała się większa ilość jedwabiu, pochodzącego z rabunku. Zatrzymano sprzedawców i po nitce do kłębka trafiono na ślad bandytów.

Herszta bandy, przebranego za porucznika nie udało się zatrzymać, natomiast wpadli w ręce policji jego pomocnicy: Lucjan Adamski i Jan Surlicki, którzy wynosili towary, oraz szofer — Roman Pawłowski.

Sprawa, która wzbudza w Łodzi zrozumiałe zainteresowanie, wyznaczona została na 10 bm. i rozpatrywana będzie przez Sąd Doraźny.

Stypendia dla młodzieży powstańczej

WARSZAWA (Obsł. wł.). Marszałek Rola-Żymierski w imieniu własnym i w imieniu Wojska Polskiego ufundował 10 stypendiów dla młodzieży która bezpośrednio brała udział w powstaniu warszawskim.

Niejasna sytuacja w Meksyku

MEKSYK (SAP). Partia demokratyczna, zaprzecza jakoby istniał jakikolwiek spisek mający na celu zamordowanie Alemana, i uważa wiadomość, że zaaresztowany Mario Lasso, przyznał się do winy, za fałszywą.

Jest to tylko manewr przeciwników politycznych, obecnego rządu. Jednak część gazet, zadaje pytanie, czy projektowany wyjazd Padilli do Stanów Zjednoczonych nie pozostaje w związku z udaremnionym zamachem. Może Padilla, chciał być poza granicami kraju w czasie zamachu i po zaobserwowaniu reakcji, wywołanej tym wydarzeniem powrócić, jako jedyny kandydat na prezydenta Meksyku.

Jak donoszą ze Stanów Zjednoczonych rządy Teksasu i Kalifornii zostały wezwane do zachowania ścisłej neutralności i do respektowania suwerenności Meksyku, kraju sąsiedniego i zaprzyjaźnionego.

1.200.000 żołnierzy
zatrzymuje Anglia pod bronią

LONDYN (SAP). Ministerstwo Pracy ogłosiło, że przewidziane cyfry demobilizacyjne zostaną osiągnięte z końcem b. r. Pod bronią zatrzymanych zostanie wówczas milion dwieście tysięcy żołnierzy.

Od czerwca 1945 r. Anglia zwolniła z szeregów 4.250.000 żołnierzy.

RYTM KUJAW

Pow. włocławski

KRADZIEŻ DRZEWA. W lasach państwowych na terenie powiatu włocławskiego nagminnie powtarzają się kradzieże drzewa. Rabusie leśni niszczą przy tym drogocenny, stary drzewostan.

W ostatnim czasie zanotowano przeszło 20 wypadków kradzieży drzewa.

Przeciwko rabusiom sporządzono we wszystkich wypadkach odpowiednie protokuły i przesłano je do prokuratora. Sąd zaaplikuje im surowy wymiar kary. (md.).

BRZEŚĆ KUJAWSKI.

WALKA Z CYGANAMI. Kilka dni temu donosiliśmy o napadzie cyganów na zagrodę robotnika Rumińskiego, któremu zabrano 2 konie i wóz.

Na szosie między Osięcinami a Brześciem Kujawskim przyszło do strzelaniny. Uzbrojeni w broń palną cyganie, widząc przeważające siły funkcjonariuszów MO. rzucili się do ucieczki ratując swoje persony.

Schwytany został herszt bandy cygańskiej ze swym pomocnikiem. Wóz z końmi porzucili. (md.).

MICHELIN.

ORGANIZACYJNE ZEBRANIE. W dniu 11 sierpnia 1946 r. o godz. 16 w szkole w Michelinie odbędzie się zebranie organizacyjne stowarzyszenia pod nazwą: „Towarzystwo Miłośników Osiedla Michelin", na które wszystkich właścicieli i posiadaczy działek zaprasza Komitet Organizacyjny.

Pow. nieszawski

ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

CZAROWNICA NIEMIECKA. Lidia Madalińska podczas okupacji hitlerowskiej oskarżyła przed władzami rodzinę polską — Lochmarowiczów, która skazana została wówczas na 1 rok więzienia.

Madalińska oddała cały szereg Polaków w ręce okupanta. Na każdym kroku szykanowała polskie matki niejednokrotnie wykrzykując pod ich adresem: „Dzieci polskie mogą jeść kamienie z ulicy".

W stosunku do Polek czekających w kolejce przy sklepach, zachowywała się bardzo wyzywająco, klnąc je, a niejednokrotnie biła je wałkiem od ciasta.

Czarownica niemiecka stanie niebawem przed Sądem i odpowie za swoje niecne czyny. (md.).

NIESZAWA.

ODPOKUTUJE. Karolina Hundt, podczas okupacji hitlerowskiej spowodowała aresztowanie Polaka Jana Jachimiaka.

Wkrótce odpowiadać będzie przed Sądem Specjalnym. (md.).

Pow. Inowrocławski

INOWROCŁAW.

DRUGI TURNUS. Tutejszy Aeroklub Kujawski przeprowadza przy pomocy wyciągarki praktyczny kurs pilotażu szybowcowego II stopnia.

Następny turnus rozpocznie szkolenie od 15 bm. Kierownictwo kursu prowadzi instruktor pilotażu ob. Remigiusz Jankowski. (md.).

LEŚNY „BANDZIOR". Feliks Kozłowski, tutejszy mieszkaniec znudził się życiem miasta i przeniósł się w ustronia lesiste.

Na terenie powiatu bydgoskiego dokonywano ostatnio śmiałych napadów rabunkowych. M. in. napadnięta została, przejeżdżająca szosą na rowerze ob. Helena Jedkówna, której rabuś pod groźbą zabicia zabrał rower i zbiegł.

Drugiego rabunku dokonał w pobliżu Solca Kujawskiego. Rabuś wyskoczył z lasu i dopadł jadącą szosą ob. Marię Wiśniewską — nauczycielkę. Grożąc zabiciem, znów zabrał rower.

Ale w życiu wszystko ma swój kres. Dzielna nasza Milicja Obywatelska natrafiła na ślad Kozłowskiego i poprosiła go ze sobą.

W toku dochodzeń ustalono, że rabuś robił napady przeważnie na bezbronne kobiety, a zrabowawszy rowery sprzedawał następnie w Bydgoszczy.

„Bohater" gdy stanął przed obliczem Sądu, przyznał się do winy, tłumacząc się, że zarabiał w ten sposób na swoje utrzymanie.

Wyrok Sądu brzmiał: 7 lat więzienia. (md.).

POŻYTECZNE KURSY. Staraniem Zarządu Wojewódzkiego TUR. w Bydgoszczy, na tutejszym terenie zorganizowane zostały kursy buchalterii, spółdzielczości i pisania na maszynie. Oby więcej takich kursów było. (md.).

DLACZEGO? Przejeżdżający obywatele przez Inowrocław dość często narzekają, że w bufecie kolejowym nie prowadzi się sprzedaży papierosów. Stan ten trwa już dość długo, od roku.

Na skutek tego kwitnie pokątny handel papierosami i za tak zwaną „lipę" palacze płacić muszą dość wysokie ceny. (md.).

DZIAŁALNOŚCI TUR-u. Ostatnio w sali Teatru w Inowrocławiu odbyło się zebranie organizacyjne zwołane przez Miejski Komitet PPS i PPR w sprawie utworzenia placówki TUR.

Na zebraniu licznie przybyli mieszkańcy Inowrocławia, Kruszwicy, Gniewkowa i innych pobliskich miejscowości.

Po zapoznaniu się z celami i zadaniami TUR-u oraz Statutem, wynikła ożywiona dyskusja.

Duże zainteresowanie wzbudziły formy pracy oświatowej Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego, gdzie zarówno robotnik jak i pracujący inteligent może uzupełnić i pogłębić swoje wykształcenie ogólne i zawodowe. TUR prowadzi bowiem kursy wieczorowe dla dorosłych z zakresu szkoły powszechnej, szkoły średniej i liceum, Uniwersytety Powszechne i Niedzielne, kursy korespondencyjne oraz zawodowe.

W Inowrocławiu postanowiono otworzyć kursy buchalterii, kurs spółdzielczości i pisania na maszynie. Z uznaniem należy podkreślić inicjatywę zorganizowania kursu języka polskiego (dotychczasowa redakcja pism, ogłoszeń i szyldów — dużo na tym zyska).

Pod koniec zebrania wyłoniono Zarząd Oddziału TUR w Inowrocławiu w następującym składzie: Hieronim Michalak — przewodniczący, Stasinowski — sekretarz oraz Irena Wojciechowska jako skarbnik.

Z ZAWODÓW PIŁKI NOŻNEJ. Ostatnie spotkanie KKS. Gorzów z miejscowym KS. Goplania OM TUR, przyniosło zwycięstwo gościom w stosunku 2:0. (md.).

NOWA APTEKA. Na terenie miasta otwarta zostanie 3-cia apteka, która mieścić się będzie przy ulicy Kościelnej. (md.).

Maksymilian Drzymulski

20 lat temu odszedł... Jan Kasprowicz

W dniu 1 sierpnia br. minęło 20 lat od chwili, gdy w literaturze polskiej zabrakło wielkiego poety Jana Kasprowicza.

20-cia lat temu odszedł syn Kujaw, piewca niedoli życia ludzkiego. Umarł w swojej „Harendzie" pod Poroninem, cichy, łagodny jak dziecię.

Jan Kasprowicz urodził się w 1860 roku w Szymborzu Kujawskim. Przyszedł na świat, gdy już przebrzmiały głosy wieszczów. Tylko gdzieniegdzie w zagajnikach romantycznych złudzeń pohukiwały dalekie echa i milkły. Nie raz poezja lekko jak jasny obłoczek na niebie, podchodziła pod wieś lecz szybko uciekała z powrotem, spłoszona nędzą i krzykiem cierpienia ludzkiego.

Lata biegły i pławiły się we krwi. Rok 1863. W Kongresówce — satrapa carski — skrzypiały szubienice. W Małopolsce panowała c.k. — ciemnota, a w Wielkopolsce — argusowe oczy komisji kolonizacyjnej Bismarka.

Lata szkolne Jan Kasprowicz spędzał w Inowrocławiu. Będąc w gimnazjum niemieckim należał do tajnego kółka literackiego młodzieży polskiej pod nazwą „Wincenty Pol", którego pierwszym prezesem do 1876 roku był Roman Wegner.

Do kółka literackiego wówczas należeli: Roman Wegner, Witold i Antoni Preyss ze Strzelna, Józef i Tadeusz Ulatowski i Franciszek Kaczmarek z Inowrocławia, Mieczysław Kawczyński, Wacław Łańcucki i Bolesław Busse z b. Kongresówki, Jan Kasprowicz z Szymborza Kuj., Wład. Duszyński z Pakości, Adam Znamiecki z Łąkocina, Józef Kruszka, Władysław Janicki i wielu innych.

W programie kółka literackiego, które miało charakter auto-dydaktyczny, uwzględniono przede wszystkim historię i literaturę polską.

Piewca niedoli ludzkiej — Jan Kasprowicz miał dużo przyjaciół. Najserdeczniejszym przyjacielem jego był Franciszek Kaczmarek, promotor wielu poczynań ideowych młodzieży polskiej gimnazjum inowrocławskiego, działacz narodowy dużej miary.

Kaczmarek miał dwie siostry: Agnieszkę i Franciszkę. On to zobowiązał Kasprowicza do wpisywania poezji do oprawnego bruliona, który stanowił dlań skarb, pilnie strzeżony przed okiem profanów.

Kaczmarek nie ukończył gimnazjum. Gruźlica strawiła jego wątły organizm. Zmarł w młodym wieku, a brulion z wierszami Kasprowicza uległ niestety zniszczeniu.

Jeśli chodzi o kółko literackie, podkreślić należy, że Kasprowicz był bardzo pracowitym jego członkiem. Bywało, że nie raz wyłamywał się z ram organizacyjnych, a nawet założył własne kółko dla młodzieży kupieckiej i rzemieślniczej.

W roku 1880 przyszły autor „Hymnów" — po scysji z nauczycielem Quadem, musiał opuścić gimnazjum inowrocławskie. Kółko oświatowe młodzieży rzemieślniczej bez swego przewodnika egzystować dalej nie mogło. W dwa lata później upadło również kółko literackie „Wincenty Pol".

Mówiąc o Kasprowiczu mamy przeważnie na myśli zbiory jego poezji „Ginącemu światu" i „Salve Regina" oraz „Hymny". Do tego należy dodać „Księgę ubogich" i „Mój świat".

Mało jest pisarzy, na których by tak wyraźne piętno wycisnęła epoka. Twórczość Kasprowicza w przekroju składa się z warstw kolejnych. Zaczął od naturalizmu z zabarwieniem społecznym. „Obrazy i opowiadania", „Ze swojskiej fauny i flory", niektóre poematy z cyklu „Miłość" pełne są „postępowej walki z przesądami" i refleksji na temat nędzy ludu polskiego. Autor przechodzi okres rewolucyjnego orkanu.

W zaraniu twórczości Kasprowicz w poemacie "Chrystus" podkreślił wyraz buntu społecznego i religijnego.

Kasprowicz w swej twórczości rzadko poruszał tematy patriotyczne, nie dlatego, żeby były mu obce, przeciwnie, cała jego poezja przesiąknięta jest ukochaniem ziemi ojczystej. Ludzka niedola jest mu zawsze bliska. W „Marchołcie" powiedział: „Chleb będziecie mieć, gdy w bracie brata swego ujrzy brat".

W „Krzaku dzikiej róży" można np. bardzo łatwo znaleźć sporo materiału na zadokumentowanie tej tezy.

„Trubadurem być? U pańskich — w bankierskich stawać bram? W duszy, którą Bóg wykąpał w swych płomieniach, gasić wstyd za trzos złota? Za kwiat róży z białej ręki strojnych dam od gorących łon odpięty? Za lokajów miękki byt? („Akordy jesienne").

Kasprowicz patrzył okiem, którego nie oślepił fałszywy blask fikcji. Charakteryzuje ten element w twórczości m. in. wiersz „Orzeł" w cyklu „Z Tatr". „Królewski dumny ptak w majestatycznej pysze" uwił gniazdo na podniebnej turni, skąd wzbija się pod wysokie błękity niebios.

Wielki, dumny, święty, wspaniały ptak, „Leć duszo za nim w ślad uwielbień skrą w źrenicy!" A tymczasem orzeł opuścił się nagle z górnych obszarów podniebia i „wpił się w kark kozicy!..." Cały obraz kończy refleksja:

„Ten obłoków król, słoneczny pan
[przestworzy,
żyje, jak zwykły zbój, i z mordu
[i grabieży...".

Do cichego poety, pełnego jasnej mądrości przedśmiertnej, schodzi Pan Bóg - Staruszek, gwarzy z nim poufale i zsyła mu dużo słońca. Kładzie ręce na to serce, które się tylekroć szarpało i błądziło...

Nie, Kasprowicz nie odszedł od nas, przeciwnie, staje się coraz bliższy... Trzeba go poznać i ulec jego czarowi.

Kronika

Kino „BAŁTYK“ Parada sportowa w Moskwie i dodatki nadzwyczajne Kino „POLONIA“ Francja wyzwolona Teatr Ziemi Kujawskiej nieczynny	Dzisiaj SOBOTA 10 SIERPNIA Wawrzyńca M.	Kalendarzyk słowiański Wierzchosława Słońce: wschód o godzinie 4.09 zachód o godzinie 19.12

KARETKA POGOTOWIA RATUNKOWEGO PCK Włocławek. W godzinach biurowych: Centrala PCK, Piusa XI Nr. 8, tel. 13-32. W godzinach pozabiurowych i w nocy: Dom Noclegowy PCK, Przedmiejska 1, tel. 15-41. Lek. dyż. dr Makochoński, Kilińskiego 7a.

DYŻURY APTEK: Dziś na Starym Rynku

Nr. tel. Straży Pożarnej — 12-34.

W lusterku

Witamy...

Witamy Cię Szpetalu;
od dzisiaj poprzez most
do miasta będzie walił
tłum ludzi do nas wprost.

Łączymy znów na nowo
to, co rozdzielił los;
tymczasem pontonowy
a wkrótce stały most.

Agapit.

„MOST DLA WŁOCŁAWKA“.

Z rozkazu Marszałka Polski przez D-cę Wojsk Saperskich gen. Bordziłowskiego jednostce D. O. W.-3 pułk. Pilińskiego, dany był rozkaz zbudowania mostu w m. Włocławku przez rz. Wisłę.

Dzień 10 sierpnia 1946 r., dzień otwarcia mostu pontonowego i oddania go Władzom cywilnym w Włocławku, zapisze się w sercu każdego Włocławianina wspomnieniem bezprzykładnej ofiarności i nadludzkiego wysiłku każdego żołnierza-pontoniera i oficera biorących udział przy budowie tegoż mostu.

Budowę mostu i zabezpieczenie w najpotrzebniejsze materiały prowadził 1-szy Warszawski Pontonowy Pułk z pułk. Pilińskim na czele, który kierował całą pracą.

Tu znowu nasz pontonier wykazał wysokie walory wyszkolenia, jak też zachowania moralnego, co wzbudzało ogólny podziw i zachwyt.

Żołnierze doskonale rozumieli znaczenie mostu dla ludności m. Włocławka, dla polepszenia komunikacji i życia gospodarczego okolicy.

Ostatnie dnie niepogody, a zwłaszcza silne wiatry, uniemożliwiały spławienie promów „Parku D.M.P.-42“ z placu ćwiczeń na miejsce budowy, co groziło zerwaniem planu budowy mostu i niewykonaniem w terminie wyznaczonym przez D-cę Pułku pułk. Pilińskiego.

Cały skład osobowy, szeregowi, podoficerowie i oficerowie 6 Batalionu, zachowując tradycje swej Jednostki, postanowili spławić pontony o świtaniu, kiedy wiatr jest najmniejszy. W dniu 3-go bm. o godz. 4-tej rano powstali i do śniadania t. j. godz. 7-ej, wszystkie promy spławili na miejsce i nie licząc się ze zmęczeniem o godz. 8-ej przystąpili normalnie do pracy nad budową przyczółka i łączeniem promów w linię mostu.

Ten przykład ofiarnej pracy żołnierzy nie został bez echa i wszyscy żołnierze Pułku dali z siebie maksimum wysiłku, aby most tak koniecznie dla m. Włocławka stanął w wyznaczonym terminie.

(—) Matkowski ppor.

KINO DLA MŁODZIEŻY!

W Świetlicy Kujaw. Stowarzyszenia Techników przy ul. POW. 8 wyświetla w niedzielę, dnia 11 sierpnia 1946 r. nowy program: 1) „Pływanie“ — film w 2-ch częściach ilustrujący naukę pływania, 2) „Jaszczurka-zwinka“ — film przyrodniczy. Oryginalne zdjęcia z natury, 3) „Kopalnia wapna i wypalanie“ — Rozsadzanie skał wapiennych dynamitem i t. p.

Nad program: 4) „Nauka w szkole czyli godzina zwierząt“ — film rysunkowy, 5) „Małpka jako aktor cyrkowy“ — humor, śmiech, pomysły!!!

WARSZAWSKI TEATR AKTUALNOŚCI, SATYRY I HUMORU.

We Włocławku w poniedziałek i wtorek, dnia 12 i 13 sierpnia br. o godzinie 20-ej, odbędą się w sali Teatru Ziemi Kujawskiej tylko 2 przedstawienia Warszawskiego Teatru Aktualności, Satyry i Humoru.

Na czele zespołu Warszawskiego Teatru Aktualności, występują znani artyści stolicy — ulubieńcy Włocławka: Janusz Ściwiarski, Małgorzata Negro, Władysław Lin, Nina Polakówna, Halina Lewandowska, Mira Wereszyńska i inni.

W rewelacyjnym programie Teatru p. t. Jest lepiej jak było — będzie lepiej jak jest!, Wybory i... kolory... Mazur międzypartyjny, Trzy TAK — ty..., nas widocznie na to wszystko stać!, Unrra, Unrra, uha, ha!, Demokrata na urlopie, Ballada o Goeringu, Franku i... innych ptaszkach!, To był zwykły, angielski bluff, Nie przesadzajmy, obywatele..., i wiele innych atrakcyjnych utworów na czasie, podanych nietylko w doskonałej formie literackiej, lecz również w doskonałym wykonaniu.

Ze względu na polityczny program, przedstawienia Warsz. Teatru Aktualności, wzbudziły we Włocławku zrozumiałe zainteresowanie. Bliższe szczegóły w afiszach. Bilety do nabycia wcześniej w kasie Teatru Ziemi Kujawskiej.

NA MARGINESIE AKADEMII

Omawiając Akademię ku czci poległych Powstańców Warszawy, pominęliśmy nazwisko jednego z wykonawców.

Należy mu się osobnych kilka słów uznania. Jest nim ob. Powojewski Józef, który recytował fragmenty poetyckie.

Ob. Powojewski wykazał nie tylko bardzo dobrą dykcję i umiejętne ujęcie oraz wniknięcie w tekst, lecz doskonałe wartości recytatorskie i aktorskie. Umiarkowana i trafnie zastosowana gestykulacja, subtelna modulacja głosu oraz wyrazistość ekspresji zwróciły na siebie uwagę słuchaczów.

To też chcielibyśmy go posłyszeć nie tylko częściej, ale i w rzeczach dłuższych. Posiadamy na terenie naszego miasta recytatora dużej wartości i szkoda by było nie skorzystać z jego udziału w szeregu imprez o charakterze artystycznym, tymbardziej, że ob. Powojewski ma ukończoną szkołę dramatyczną. (c.a.).

Ogłoszenie

Starostwo Powiatowe, Referat Apr. i Handlu we Włocławku przypomina poraz ostatni, że ludność powiatu włocławskiego winna bezwzględnie przestrzegać nstp. terminy pobierania i rejestrowania kart zaopatrzenia i odzieżowych.

1) termin główny pobrania kart wymiennych i zaopatrzenia od 1—10 każdego miesiąca na miesiąc przyszły (np. od 1—10 sierpnia karty na wrzesień).

2) w terminie dodatkowym od 1—10 na miesiąc bieżący (np. od 1—10 sierpnia karty na sierpień). Wydawanie dodatkowe przysługuje wyłącznie osobom nowo przyjętym do pracy, repatriantom i służbowo nieobecnym.

3) karty odzieżowe należy pobierać równocześnie z kartami zaopatrzenia (dot. osób, które po dniu 1.8.46 otrzymali karty żywnościowe I kat. prac.).

4) karty zaopatrzenia należy rejestrować w najbliższych ustalonych punktach rozdzielczych:

a) w terminie głównym od pobrania kart do dnia 15-go na miesiąc następny. Np. do 15-go sierpnia na miesiąc wrzesień.

b) w terminie dodatkowym od pobrania kart do 12-go na miesiąc bieżący. Np. karty sierpniowe do 12-go sierpnia.

5) karty odzieżowe w oznaczonych punktach rozdzielczych ogłoszonych w „Gazecie Kujawskiej“ dnia 2.8.46 r.

6) punkty rozdzielcze pobierają kupony kart żywnościowych:

a) kupon rejestracyjny I — sklepy spożywcze

b) kupon rejestracyjny II — piekarnie

c) kupon rejestracyjny IV — punkty rozdzielcze towarów tekstylnych.

7) z kart żywnościowych dziecinnych „D“ pobierają:

a) kupon rejestracyjny I — mleczarnie

b) kupon rejestracyjny II — sklepy spożywcze.

9) z kart żywnościowych dodatku „M“ pobierają za m-c sierpień:

a) kupon rejestracyjny II — B-1 — sklepy spożywcze

b) kupon rejestracyjny II — B-2 — mleczarnie.

9a) z kart żywnościowych dodatku „M“ pobierają za m-c wrzesień i nstp.:

a) kupon rejestracyjny I — sklepy spożywcze

b) kupon rejestracyjny II — mleczarnie.

Ludność gminy Łęg i z gm. Śmiłowice osiedla: Nowa Wieś, Michelin, Milęcin rejestruje karty zaopatrzenia i odzieżowe:

a) rozdzielnia „Ogniwo“ Nr. 19 Włocławek, ul. Reymonta (na artykuły spoż.)

b) piekarnia spółdzielcza „Jedność Włocławek ul. Łęska 54 (na chleb)

c) rozdzielnia „Ogniwo“ Nr. 10 Włocławek ul. 3-go Maja 27 (na odzież).

Ostrzega się ludność powiatu, że niepobranie i niezarejestrowanie w terminach wyżej podanych, jak również rejestrowanie kart w innych punktach rozdzielczych na terenie m. Włocławka narazi posiadacza na utratę kart żywnościowych, względnie przypadającego przydziału na dany miesiąc.

Za STAROSTĘ

w/z Kier. Pow. Ref. Aprow. i Handlu

(—) T. Warecki

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126
Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świąt. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne.
WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.
E 12634
DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Prenumerata miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.